

hiermede beginnen, deze waardeering is naar recht.

Wij staan tegenover het Leger anders dan verschillende kerkelijke richtingen staan. Met de leerstellingen van het Leger zijn wij als Gereformeerden het in lang niet alles eens. Het loochent de verkiezing, leert algemeene verzoening, afval der heiligen. In zijn liederen en in zijn prediking stelt het de dingen voor op een wijze, waarmee geen Gereformeerde zich verenigen kan. Daarom voeren we met het Leger nog al eens polemiek, om te verdedigen de juiste waarheid van het Woord des Heeren. Vooral als we merken, dat slappe figuren onder ons blijken, hun eigen Gereformeerde leer niet meer te kennen, strijden we voor het behoud der Gereformeerde waarheid naar het Woord Gods.

Dit neemt echter niet weg, dat we kunnen waardeeren het vele goede, dat het Leger des Heils verricht. Wie kennis neemt van het vele, dat door het Leger des Heils is verricht en nog wordt gedaan, staat verbaasd over de liefde en toewijding, die aan den dag worden gelegd.

Vooral het maatschappelijk werk van het Leger wekt bewondering. Het heeft vijf nachtasyls, waar menschen onderkomen vinden, die zwerven langs de straat zonder onderdak. De politie zendt zulke zwervers vaak naar de verblijven van het Leger, dat daarvoor dan een vergoeding ontvangt. Verder heeft het zeven Tehuizen voor mannen, met 371 plaatsen. Daar vinden dakloze zwervers onderdak en arbeid, totdat ze in de maatschappij weer kunnen worden geplaatst. Allerlei werk wordt daar verricht.

Dan zijn er twee Toevluchten voor vrouwen en kinderen, met 118 plaatsen. Op eenigen afstand van Lunteren is de Landkolonie van het Leger. Onder de leiding van Brigadier Stel is op deze eertijds woeste gronden een kapitale boerderij ontstaan. Allerlei wordt daar gedaan. Er is een eigen bakkerij, smederij, wasscherij en een groote warmoezierderij. Dit jaar wordt er een proef genomen met de bloembollencultuur, in de hoop, dat hieruit een nieuwe bron van inkomsten zal worden gevonden. Op deze boerderij zijn honderden geweest, die zedelijk verworden er weer hebben gevonden geestelijk en lichamelijk herstel. Het aantal bewoners van deze landkolonie bedraagt doorgaans zestig.

In Amersfoort en Arnhem zijn twee jongenshuizen. In het eerstgenoemde zijn jongens van zes tot achttien jaar, die om een of andere reden niet thuis kunnen worden opgevoed. In Arnhem zijn jongens van twaalf tot achttien jaar, die dreigden met den strafrechter in aanraking te komen en vandaar uit weer bij een patroon worden geplaatst. Tenslotte heeft het Leger drie Metropools of z.g. Werkmanshotels, waar men voor lagen prijs goed logies vindt, en waar 249 plaatsen zijn; drie Burgerhotels met 192 plaatsen; en een Burgerrestaurant.

Wanneer men deze opsomming even doorloopt, krijgt men diepen eerbied voor het vele, dat door het Leger tot stand is gebracht. Het heeft geholpen en gered uit diepen nood. Schreiende ellende heeft het verzacht. Maatschappelijke jammer heeft het zoeken weg te nemen. En dat niet alleen uit sociaal bedoelen.

Ook in zijn maatschappelijk werk bedoelt het Leger niets anders dan het brengen van het Evangelie. Het is zooals Dr De Visser bij de jubileumsamenkomst in Amsterdam heeft gezegd: „Van de beweging, die het Leger heeft willen verwekken, is het middelpunt de Wereldbeheerscher, onze gezegende Zaligmaker en Verlosser. En dit is het mooiste, dat alle soldaten in dit Leger Hem als het middelpunt zien en uit dat middelpunt iederen cirkel trekken“.

Met muziek en zang, met prediking en lectuur brengt het Leger onvermoeid het Evangelie. En dat is ook de bedoeling met het maatschappelijke werk. Door dit werk worden verdoelden in aanraking gebracht met het Woord der verzoening. Uitnemend heeft het Leger begrepen, dat het Koninkrijk Gods niet alleen bestaat in woorden, maar ook in daden.

Nog eens, al kunnen wij het als Gereformeerden niet eens zijn met vele leeropvattingen en met verschillende Evangelisatiemethoden van het Leger des Heils, dat neemt niet weg, dat we ons van harte verblijden over het vele goede, dat door het Leger is tot stand gebracht. Het is een niet te loochenen feit, dat door dezen arbeid velen gered zijn van een maatschappelijk zekeren ondergang en met het Evangelie bekend geworden zijn. Wie zal zeggen, hoeveel door de prediking van het Leger, op eenige van zijn vele manieren gebracht, tot het geloof in den eenigen Zaligmaker zijn gebracht? En daarom verblijden we ons met het jubilerende Leger mee over het herdenken van zijn komst in Nederland, veertig jaar geleden.

En als we deze dingen gadeslaan, mogen we ook eens bedenken, dat we van het Leger des Heils veel kunnen leeren. Laat ik drie dingen noemen, die wij Gereformeerden mogen leeren van het Leger des Heils.

Voor eerst den practischen zin, het zich werpen op de practijk. Het doen van de dingen. Wij doen ook veel aan Evangelisatie. In de latere jaren is gelukkig ook ons oog er voor open gegaan, dat er verlorenen om ons heen leven, voor wie we een

roeping hebben. De roeping tot Evangelisatie is tot het Gereformeerde bewustzijn gekomen. Maar ik vrees, dat wij soms nog te veel denken, dat Evangelisatie alleen bestaat in het sturen van een traktaatje. Of in het brengen van een bezoek, waarbij een goed woord van Jezus Christus gesproken wordt. En dan, als er nood is in dat gezin?

Als er dan armoede heerscht, en gebrek wordt geleden en honger misschien? Dan is het niet genoeg, dat we spreken, dan moet er iets worden gedaan. Dan moet er helpend de hand worden uitgestoken om te redden en te verzachten het leed. Dan kan het gevolg van een woord-alleen misschien zijn een gevoel van bitterheid bij den be-evangeliseerde ten opzichte van een Christendom, dat alleen met woorden komt, waardoor zijn ellende niet gelenigd wordt.

Voor tijden werd in Amsterdam een concert gegeven voor werklozen, die daar dan ook gratis toegang hadden. Maar midden onder het ruischen van de tonen der muziek schreeuwde een der werklozen: „We hebben honger, we willen brood!“ Muziek was niet berekend om te stillen hun honger.

Voor een dergelijke fout moeten we trachten, ons bij ons Evangelisatiewerk te wachten. Ook in maatschappelijke nood moet worden geholpen. Terwille van den ellendige. En meer nog ter wille van Christus zelf, die ook in sociale ellende optreedt als de Christus Consolator. Hij wil ook de gevolgen der zonde wegnemen.

Dat heeft het Leger des Heils goed begrepen. Het is practisch in zijn werk. Het predikt niet alleen en zingt niet slechts, maar het helpt ook in maatschappelijke nood. En dat moeten wij Gereformeerden nog leeren. Ik weet wel, dat hier voetangels en klemmen liggen, maar dat mag niet beletten, de handen uit de mouw te steken en aan te pakken.

Het tweede, dat we mogen leeren van het Leger des Heils, is de groote liefde, waarmee zijn werkers en wersters zich geven. Er behoort groote moed toe, om te doen, wat deze mannen en vrouwen soms doen. Ze gaan naar adressen, waar zich menig Christen met al zijn geloof en geestdrift niet gemakkelijk heen begeven zou. In krotten en sloppen dalen ze tot de heffe des volks af om aan te pakken ellende zoo groot, als een burgermensch zich nauwelijks voor kan stellen. Wij hebben wel menschen, die wat willen doen, maar vaak moet het blijven in de fatsoenlijke sfeer. Men kan toch niet van een burger verlangen, dat hij zich begeeft in poelen van ellende en ongerechtigheid! Maar dan mogen we van het Leger iets leeren van nederbuigende liefde om Christus' wil.

En het derde is de groote moed, waarmee mannen en vrouwen van het Leger optreden. Spot en hoon is nog vaak hun deel. Maar ze trotseeren dit alles en getuigen van Hun Heiland op vrijmoedige wijze. Ze zingen op straat en in hun vergaderlokalen. Ze spreken en gewagen van wat de Heere aan hun zielen deed zoo vrijmoedig, dat menigeen der onzen zich daaraan spiegelen kan.

Onder ons immers zijn er ook velen, die wel iets zouden willen doen voor het werk der Evangelisatie, als het maar niet zoo in het openbaar was. Als men maar niet zooveel kans liep, te worden bespot. Er zijn menschen, die voor Evangelisatie te deftig zijn. Waarlijk, we kunnen van het Leger leeren een klein beetje vrijmoedigheid.

Als wij bezitten het zuivere Evangelie, hoeveel te meer moeten wij ons dan niet beijveren, om dat Evangelie te brengen aan die daarvan verstoken zijn en vervreemd.

Het Leger is voor velen tot zegen geweest. Het zij dat nog voor velen ook in ons vaderland.

C. B.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Geen bisschopstitels.

De warme strijd om den bisschopstitel is in Pruisen dan voor het oogenblik gesindigd.

Elk dagblad maakte er melding van, dat de Algemeene Synode het voorstel tot invoering van den bisschopstitel en daarmee het geheele ontwerp nopens de ambtsstitels heeft verworpen.

Lange discussies werden er over gevoerd. Tenslotte viel er een beslissing, welke op het kantje af was.

De stemmen stonden 109 tegen 103.

Dat zal hun, die tegen de kerkelijke hiërarchie zoo krachtig hebben gestreden, slechts verheugen met beving.

Want bijna ligt in de verhouding van het stemmencijfer de profetie opgesloten, dat de strijd weldra weer zal worden hervat.

De Joden in Amerika.

Pas hebben de kongressen te Budapest en Warschau de aandacht voor de Jodenmissie in alle landen vernieuwd.

Het deed goed te hooren, hoe onze Jodenzending ten voorbeeld werd gesteld.

Ook onze zusterkerken in Amerika hebben de „Hebrew Mission“ voor jaren al aangevat.

Dr W. J. van Kersen schrijft in „De Hope“ interessante artikelen over „De Joden in Amerika“, waaruit wel blijkt, dat dit land ten opzichte van de Joden zending zijn eigen problemen heeft.

Wij lichten uit de vervolgreeks één artikel uit, dat heel goed oriënteert:

De Joden in Amerika zijn buitengewoon voorspoedig. Veel van Amerika's handel zou tot stilstand komen, indien zij hunne werkzaamheid zouden staken. Zij kleeden de inwoners van ons land. De tabaks- en juweelenhandel is grootendeels in hunne handen. Zij zijn vervaardigers van elektrische en radio toestellen. Zij zijn eigenaars van groote departementwinkels. Zij doen groote zaken op de katoen- en effecten-beurzen. In vele steden hebben zij in het koopen en verkoopen van vaste goederen den voorrang. Als eigenaars van welbekende en invloedrijke nieuwsbladen, als bankiers, als bestuurders van groote slachterijen en in vele andere beroepen zijn ze zeer voorspoedig. Negentig procent van hetgeen in de schouwburgen wordt voorgedragen is onder hun bestuur.

Niet slechts op het gebied van handel, maar ook in het gebruik van de voorrechten onzer Amerikaanse colleges en universiteiten zijn de Joden vol ambitie. Joodsche ouders, zelfs geheele huisgezinnen zijn gereed om zich de grootste opofferingen te getroosten, opdat een veelbelovende zoon het beste op het gebied der opvoedkunde mag genieten. Ofschoon zij slechts drie procent van de bevolking van ons land uitmaken, is het getal Joodsche studenten in onze colleges en universiteiten tien procent van het geheele getal. Men vindt de Joden in alle beroepen. Als advocaten, dokters, opvoedkundigen, ingenieurs, dagbladschrijvers, auteurs, kunstenaars, muzikanten blinken zij boven velen uit. Elf hunner zijn leden van het Congres. Een is lid van het Hoogste Gerechtshof der Vereenigde Staten.

En toch is de Jood in Amerika niet populair. Op burgerlijk en godsdienstig gebied geniet hij vrijheid. Nergens heeft hij den voorspoed die hem in Amerika toevloeft. En toch is hij niet zeker van zijne positie. Er zijn vele clubs, hotels en omgingen waar hij niet wordt begeerd. Hij is het voorwerp van verdenking en kwaadwilligheid. Er is zelfs antisemitische propaganda die hem als onwenselijk beschouwt en aanwijst.

Het is niet gemakkelijk dien geest te verklaren, vooral niet in Amerika, want wij roemen op gelijkheid en verdraagzaamheid. Die antipathie is niet aan vershill van ras toe te schrijven; noch aan den wonderbaren voorspoed van de Joden; noch aan de ostenatie, die sommige Joden kenmerkt; noch aan gevallen van oneerlijkheid in handel, maar aan zijn exclusivisme. De schuld daarvan rust, wel is waar, gedeeltelijk op den Christen, maar nog veel meer op den Jood. De grondtoon zijner religie is afzondering. Die verhindert hem van het viere van denzelfden rustdag, van met anderen aan dezelfde tafel te zitten, kweekt in hem hoogmoed en afgetrokkenheid, leidt hem ideoeren morgen te zeggen: „Heere, ik dank U dat gij mij niet aan de heidenen hebt gelijk gemaakt“. En indien de Joden in dien geest en verhouding van exclusivisme doorgaan, kunnen zij verwachten, dat anderen hem niet zullen vertrouwen en dat zelfs hun patriotisme in verdenking zal komen.

Het kan niet worden ontkend, dat door vele Joden pogingen worden gemaakt dit land te seculariseren. Zij ontkennen dat dit een Christenland is. Het lezen der Schrift in de publieke scholen, het viere van Kerstmis en andere Heilige Dagen wordt door hen beaalt tegen-gewerkt. Publieke erkenning van godsdienst zoeken zij onder den ban te brengen, want, gelijk een hunner onlangs zeide: „Dit land is zoowel Joodsch als Christen“.

Op zedelijk gebied zijn de Joden achteruit gegaan. Velen hunner zijn in opstand gekomen tegen de tyrannie der synagoge. Ongeveer tachtig procent van dat volk houdt zich niet langer aan de oude inzettingen. Wat godsdienst aangaat, zijn zij achteruit gegaan. Het Jodisme bevindt zich in een staat van verbrokkeling. Die verbrokkeling werd vele jaren door de sterke emigratie van orthodoxe Joden uit het oostelijke gedeelte van Europa tegengehouden, maar sedert de verandering der emigratielwet is het getal zulker emigranten veel minder geworden. De afbreking der ghetto's heeft de Joden uit oostersche landen in nauwere aanraking met westersche wetenschap en gewoonten gebracht.

De jeugd stelt weinig of geen belang in de oude orthodoxie. Een jeugdige Russische Jood, die op een der groote stoomschepen de haven van New York binnenkwam, wierp zijne gedenkcedel overboord. Gevraagd zijnde waarom hij zulks deed, antwoordde hij: „Met die gekheid ben ik voor goed klaar“. Het oude wordt weggeworpen. De ledige plaats werd nog niet door iets beters gevuld. Een talentvolle zoon van een beroemden rabbi in de stad New York gaf zijne voorbereiding voor het rabbinaat op, zeggende dat de synagogen der liberalen slechts „mortuary chapels“ waren en er voor de Joden in Amerika geene toekomst was.

Bovendien worden de Joden meer en meer in nauwere aanraking met het Christendom gebracht. Velen hunner verliezen hun vooroordeel. Zij lezen het Nieuwe Testament en andere christelijke lectuur. Zij luisteren naar predikaties over de radio. Nu en dan wonen zij christelijke godsdiensttoefeningen bij en, in omgingen waar er geene synagoge is, sturen zij hunne kinderen naar de sabbatschool. De verhouding van velen tegenover Jezus is anders dan voorheen. Voor vijftien eeuwen werd de naam van Jezus door achtenswaardige Joden niet genoemd. Wanneer de rabbi's van Hem wilden spreken, noemden zij Hem „Die man“, „De Nazarener“ of „De gekruisigde“. Maar nu wordt hij door de meer ontwikkelde Joden als een hunner voornamen erkend.

Een aantal Joden zoeken naar iets dat de plaats van het oude, verworpen geloof kan vervullen. Velen hunner zijn tot theosophie, spiritisme, Christian Science, Socialisme en Rationalisme overgegaan. Velen bouwen hunne hoop op het Zionisme, de wederoprichting van het Joodsche Rijk in Palestina. Zij zoeken naar iets dat de plaats van het oude, het verworpen kan innemen.

Voorwaar eene schoone gelegenheid voor de gemeente van den Heere Jezus Christus! Israel heeft behoefte aan het evangelie. Nimmer te voren heeft hij zooveel belangstelling in die boodschap betoond. En terwijl de Kerk van Christus in haren ijver voor de evangelisatie der heidenen niet mag verslappen, moet zij niet vergeten dat het de wil des Heeren is dat zij

evan-
de a-
verb-
de la-
Chr-
God

In d
to Am
Enkelo
gesteld

W
voor
voor
win-
heef
het-
midd

In „
schrijft
een an

De
te B
Ingel
bespi-
den
Maitl
enge
He
hiero
uitap
steld
Ter
van
vrij a
men
Jezus
dit e
verzi
Hel
alle
en es
tot A
U ru
geke
roeps
„gelo-
zalig
weg.
Nat
nauw
boven
kortw
ander
Ma
geven
zet d
komer
vonde
veel i
is en
zonen
juist
is Ma
zonen
deur-
denen
geloof
Wat
ieren.
Konin
Ejbe
enge po
gehoudet
op Maitl

Veel
poort
denkt
het ke
band
beste
poort
weg, e
kost, z
het br
volgt
niet of
en ver
wuste

De he
in dozen
in de H
Saambin
trokken i
wierp, z
tische
vette lott
wilde ver
toegevoeg
kwam on
woordig e
scholen t
te baseer
in de son
lingen ro
wat de be
goed lees
punt in d
weg niet
maar zw